

KARLSTADS KOMMUN

Klimatutredning för Karlstads kommun

Fossilfritt Karlstad – Vad innebär det, och vad krävs för att nå dit?

Miljöförvaltningen, 2019-06-27

Detta är en 5 sidor kort sammanfattning av utredningen som miljönämnden genomförde under 2018, med hjälp av WSP.

Datum: 2019-02-22

UTREDNING

FOSSILFRITT KARLSTAD – VAD INNEBÄR DET OCH VAD
KRÄVS FÖR ATT NÅ DIT?

2019-02-22

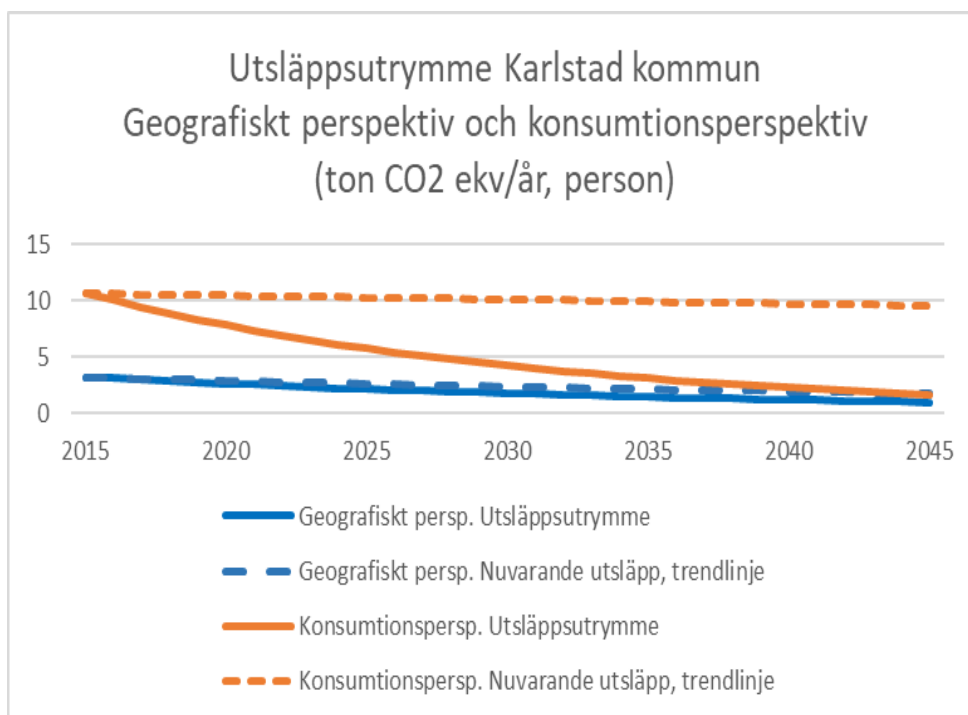
Inledning

Målet att bli ett fossilfritt Karlstad inom några årtionden är väldigt ambitiöst. För att det ska uppnås krävs insatser som leder till minskade klimatpåverkande utsläpp, inom ett flertal olika områden. Det kommer även att behövas en medveten strategi för att öka takten, och ta de beslut som krävs för att bli en fossilfri kommun. En av de mest avgörande och krävande uppgifterna är att verkligen prioritera klimatfrågan. Det gäller även i sammanhang då den bedöms utmana, och stå i strid med, andra starka kommunala ambitioner. Följande är vägledande principer för ett framgångsrikt klimatarbete:

- Våga utmana
- Mer samverkan
- Ta tillvara på synergier
- Utforska innovationer aktivt
- Öka fokus på det konsumtionsbaserade perspektivet
- Aktiv kommunikation

Utsläppsutrymme

I Karlstads kommuns strategiska plan beskrivs målet om fossilfrihet. Där står bland annat att Karlstad ska arbeta för att inom några årtionden bli en fossilfri kommun för att bidra till att nå de globala klimatmålen. Sveriges nationella mål är att landet ska vara fossilfritt år 2045. Hur stort utsläppsutrymme finns tillgängligt om Karlstads kommun ska hinna uppnå målet till dess? De geografiska utsläppen har minskat stadigt, medan de tre gånger så stora konsumtionsbaserade utsläppen har legat relativt stilla under många år.

Utsläppsutrymme för Karlstads kommun, geografiskt perspektiv och konsumtionsbaserat perspektiv, inklusive trendlinjer för historiska utsläpp.

	Utsläppsutrymme (totalt utsläppsutrymme i ton: CO ₂ -ekvivalenter per person, 2015–2045)	Minskningstakt som krävs för att nå målen (procentminskning per år)
Geografiskt perspektiv	58	4
Konsumtionsbaserat perspektiv	152	6

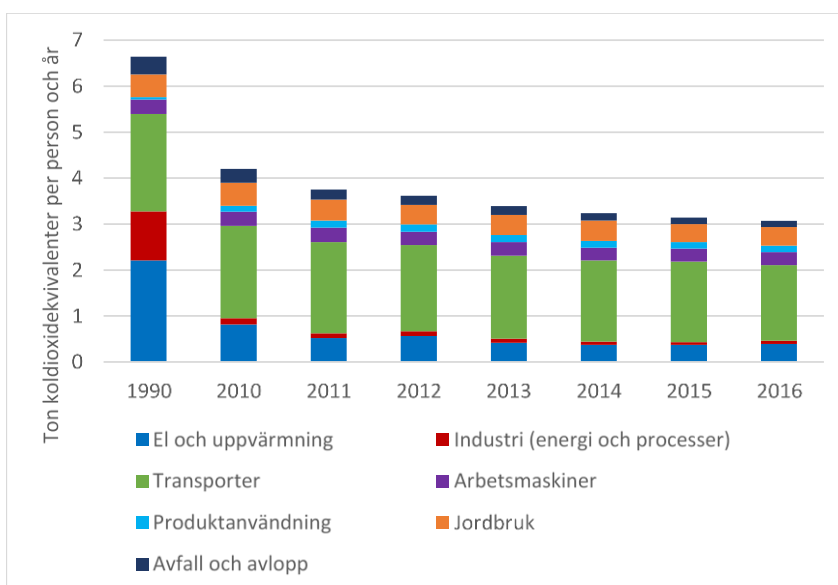
Utsläppskraven för Karlstads kommun, mellan åren 2015 till 2045, utifrån ett geografiskt och ett konsumtionsbaserat perspektiv.

Geografiska utsläpp

Alla utsläpp som sker inom kommunens geografiska område måste rymmas inom 58 ton koldioxidekvivalenter per Karlstadsbo, mellan åren 2015 och 2045. Minskningstakten som krävs för att nå det målet är ungefär dubbelt så hög som den nuvarande minskningstakten. Den senaste uppföljningen, med geografisk avgränsning, visar att utsläppen av växthusgaser år 2016 var 3,1 ton koldioxidekvivalenter per person. Det är en halvering sedan 1990 då utsläppen låg på 6,5 ton per person. Minskningstakten har i genomsnitt varit 2 procent per person, och år, sedan 1990. Det är mer än genomsnittet bland Sveriges Ekokommuner, men trenden visar att minskningstakten avtar.

Minskningen av kommunens växthusgaser har framförallt berott på utfasning av olja för uppvärmning, övergång till värmepumpar och fjärrvärme, samt åtgärder inom industrin. Genom Karlstad Energi AB:s nya kraftvärmeverk har i stort sett all fossil olja försvunnit ur kommunens fjärrvärmesystem.

Transporter är den sektor som i särklass genererar mest utsläpp inom kommunen. Personbilstransporter står för 64 procent av dessa utsläpp, medan buss och lastbilar utgör 31 procent tillsammans. Det totala resandet ökar dock och även antalet bilar. Körsträckan per person har minskat marginellt efter flera år av en uppåtgående trend. En positiv trend finns inom bussåkande och cykling som ökar mer i Karlstad än vad det gör i övriga landet.

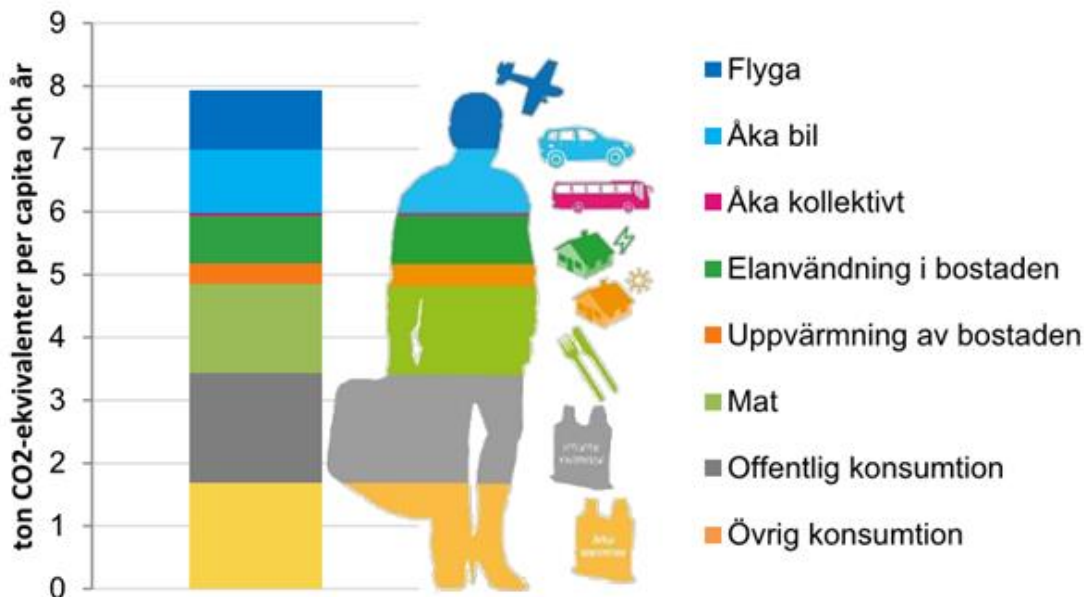

Utsläpp av växthusgaser i Karlstad, geografisk avgränsning

Konsumtionsbaserade utsläpp

Under en längre tid har utsläppen utanför Sveriges gränser ökat. Naturvårdsverket konstaterar att utsläppen av växthusgaser som sker i andra länder, men som orsakats av den svenska konsumtionen, har ökat från 50 miljoner ton koldioxidekvivalenter år 1995, till 68 miljoner ton år 2015. Det innebär att varje svensk i genomsnitt orsakar utsläpp av 7 ton växthusgaser i andra länder. Under samma tidsperiod har de konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser i Sverige minskat från 6 ton till knappt 4 ton per person. Det innebär att svenskarna i genomsnitt genererar utsläpp av cirka 11 ton växthusgaser årligen genom sin konsumtion.

Utsläppsutrymmet för de konsumtionsbaserade utsläppen bedöms vara 152 ton koldioxidekvivalenter per Karlstadsbo från 2015 till 2045. Om utsläppen fortsätter att ligga på samma nivå kommer utsläppsutrymmet att vara förbrukat redan år 2029. Inom konsumtionsområdet krävs minskningar på 6 procent per år, vilket är betydligt mer än dagens minskningstakt på 0,3 procent per år. Den stora minskningen som behöver ske kräver att insatserna trappas upp väsentligt.

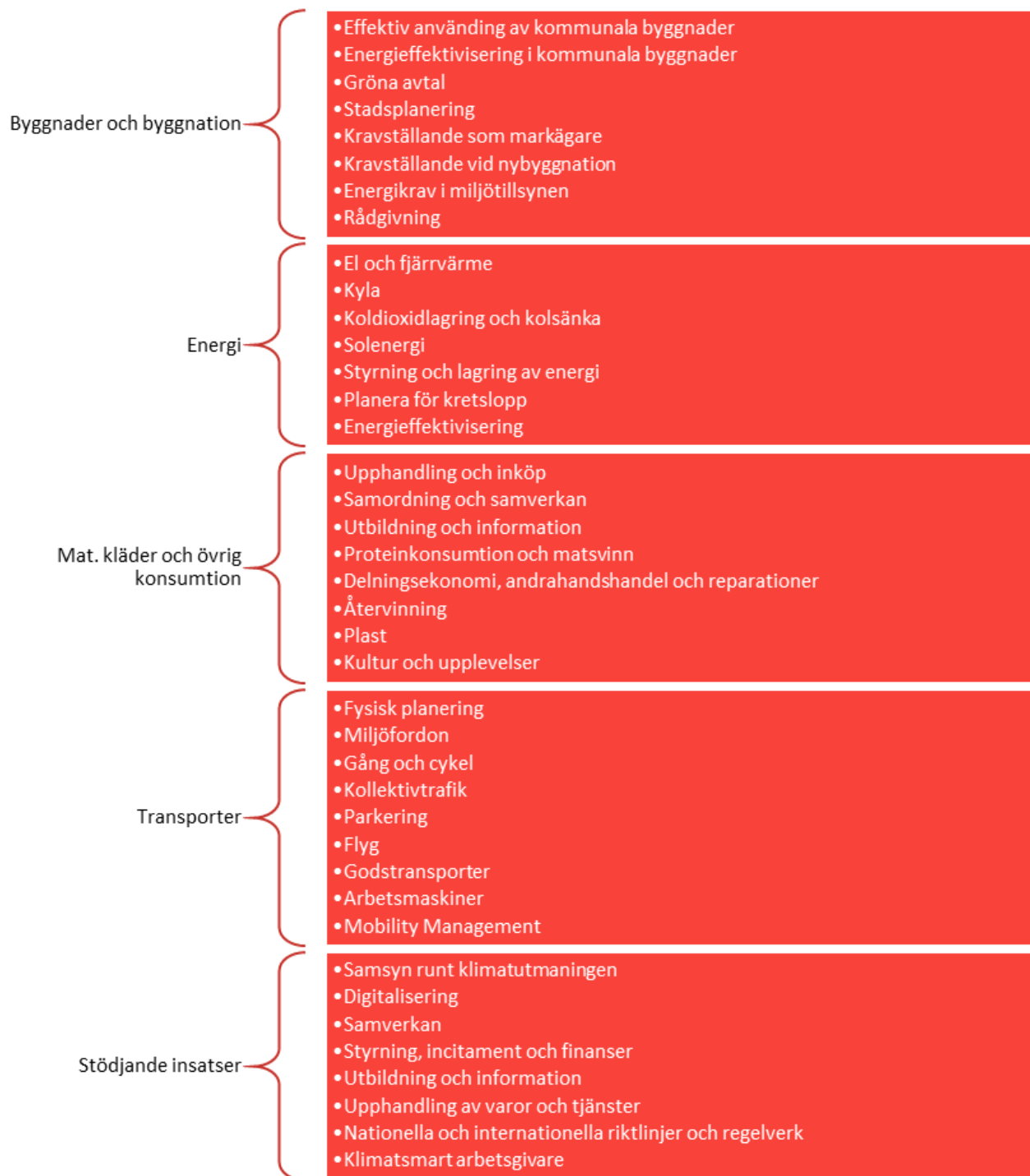
Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp som en genomsnittlig invånare i Göteborg beräknats generera.

Insatsområden

För att Karlstads kommun ska kunna hålla utsläppen inom utsläppsutrymmet, och nå målet om fossilfrihet krävs det att både kommunen och omvärlden genomför kraftfulla åtgärder. Kommunen besitter här ett antal roller som ger möjlighet att agera kraftfullt för att hejda klimatförändringarna, exempelvis som inköpare, fastighetsägare, energileverantör, utbildare, trafiksystemsansvarig, arbetsgivare och samhällsplanerare. För att lyckas med nödvändiga förändringar behövs även en effektiv central styrning som tar hänsyn till omvärldsfaktorer, målkonflikter och synergier.

Insatser behöver genomföras snabbt. Omställningen är påbörjad och det är nödvändigt att hålla takten uppe även efter att de mest lättåtkomliga insatserna genomförts. Det blir då viktigt att välja de insatsområden som ger mest klimatnytta.

SAMMANSTÄLLNING AV INSATSONRÅDEN

Insatsområden som är relevanta för kommunen att arbeta med, utifrån kommunens rådighet och god klimatnytta.